

Zorginstituut Nederland

201800804

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)

T.a.v. mevrouw mr. I

Postbus 291

3700 AG ZEIST

National Health Care Institute

Zorginstituut Nederland
Zorg I

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

2019045551

Datum 11 september 2019

Betreft Definitief advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019022955

Onze referentie
2019045551

Uw referentie
201800804

Uw brief van
18 april 2019

Geachte mevrouw

Hierbij bevestig ik de ontvangst van de aanvullende stukken.

Uit de aanvullende stukken is op te maken dat de gevraagde stoel een stoel betreft die voorzien is van een sta-op mechanisme en een juiste maatvoering. Er blijkt niet dat er specifieke aanpassingen zijn zoals bedoeld in de regelgeving. Uit de aanvullende stukken komen geen feiten of omstandigheden naar voren die het Zorginstituut aanleiding geven het voorlopig advies van 17 mei 2019 te herzien. U kunt het voorlopig advies hierbij als definitief beschouwen.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw mr.
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Bedrijfsdiensten
Automatisering
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55
Contactpersoon

2019035617

Datum 5 juli 2019
Betreft Definitief als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019022955
Onze referentie
2019035617

Uw referentie
201800804

Uw brief van
18 april 2019

Geachte mevrouw

Hierbij bevestig ik de ontvangst van het verslag van de hoorzitting en aanvullende informatie van verzoeker.

In zijn voorlopig advies van 17 mei 2019 gaf het Zorginstituut aan dat de gevraagde stoel geen stoel is zoals bedoeld in de regelgeving (artikel 2.6, onderdeel e, j^o artikel 2.12 van de Regeling zorgverzekering). De stoel die aangevraagd is, is volgens de informatie uit het oorspronkelijke dossier niet een aangepaste stoel zoals bedoeld in de regelgeving, dus geen te verzekeren prestatie.

Verzoeker geeft echter in de aanvullende informatie aan dat de gevraagde stoel specifieke polstering heeft en adequate, ook zijwaartse ondersteuning biedt. Of dit specifieke aanpassingen zijn zoals bedoeld in de regelgeving, of dat dit aanpassingen betreft, die, zoals in het voorlopig advies aangegeven, behoren tot de normale ergonomische eisen waaraan een goede stoel moet voldoen, wordt uit deze aanvullende informatie niet duidelijk. Dit zou nader onderzocht moeten worden.

NB: zoals verzoeker aangeeft in de hoorzitting van 12 juni 2019, is het inderdaad niet zo dat een stoel moet voldoen aan alle vier genoemde soorten aanpassingen.

Specifieke polstering en zijwaartse ondersteuning

Bij specifieke polstering gaat het om polstering die persoonsgebonden is aangepast, dus specifiek aangepast aan de functiebeperkingen van een verzekerde die niet uitkomt met een stoel die voldoet aan de normale ergonomische eisen.¹

¹ Zie ook: www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2008/12/05/voor-stoelen-met-specifieke-polstering-is-functiebeperking-van-verzekerde-de-indicatievoorwaarde

Het is dus méér dan gewone adequate polstering. Adequate polstering moet niet te hard of te zacht zijn en biedt een goede zitondersteuning, en zal volstaan voor een verzekerde die weliswaar functiebeperkingen heeft maar verder een min of meer normale fysiologische zithouding.

Pas bij (zeer) ernstige houdingsafwijkingen (zoals door vergroeiingen van rug of gewrichten) of bij neurologische aandoeningen (met bijvoorbeeld verlammingen en/of ernstige balansproblemen als gevolg) kan normale adequate polstering, al dan niet in combinatie met kussens, soms niet voldoende zijn en kan specifieke polstering aan de orde zijn.

Zorginstituut Nederland
Bedrijfsdiensten
Automatisering

Datum
5 juli 2019

Onze referentie
2019035617

Hetzelfde geldt voor zijwaartse ondersteuning. Doorgaans kunnen zitproblemen als gevolg van functiebeperkingen opgelost worden met adequate maatvoering van een stoel (een stoel die bijvoorbeeld niet te breed of diep is voor de betreffende gebruiker) en met adequate zijkant, rug- en armleuning, eventueel voorzien van ondersteunende kussens. Pas als een verzekerde niet uitkomt met een dergelijke stoel en wanneer zijwaartse ondersteuning noodzakelijk blijkt, specifiek aan de functiebeperkingen van de individuele verzekerde aangepast, kan gesproken worden van een aangepaste stoel in de zin van de regelgeving.

Advies Zorginstituut

Het Zorginstituut raadt u aan om aan de hand van bovenstaande nader te onderzoeken of de door verzoeker aangegeven aanpassingen specifieke aanpassingen zijn zoals bedoeld in de regelgeving.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. mevrouw mr. [naam]
Postbus 291
3700 AG ZEIST

2019027328

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl

T +31 (0)20 797 85 55

Contactpersoon

Datum 17 mei 2019
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2019022955

Onze referentie
2019027328

Uw referentie
201800804

Uw brief van
18 april 2019

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 18 april 2019 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de kosten van een stoel van het type Magnifique 1222 met omschrijving "2 motoren met sta op lift elektrisch bediend".

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. In eerste instantie beoordeelt het Zorginstituut of sprake is van een te verzekeren prestatie in de zin van de Zvw. Nadat is vastgesteld dat er sprake is van een te verzekeren prestatie, wordt beoordeeld of verzoeker naar inhoud en omvang redelijkerwijs is aangewezen op deze prestatie. Het Zorginstituut baseert zich hierbij op de in het dossier beschikbare informatie. Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Casus

Situatie verzoeker

Verzoeker wil in aanmerking komen voor vergoeding van de kosten van een stoel van het type Magnifique 1222 met omschrijving "2 motoren met sta op lift elektrisch bediend".

Verzoeker heeft primaire laterale sclerose (PLS), wat leidt tot stijfheid en spasticiteit van de spieren in de mond, de benen en de armen.

De ergotherapeut geeft in de aanvraag van 18 januari 2018 aan dat verzoeker geen goede stoel heeft waarin hij optimaal kan zitten en waar hij zelfstandig in

kan gaan zitten en op kan staan. Transfers gaan zeer moeizaam. Gaan zitten in een lage stoel is zelfstandig niet mogelijk, de kracht in de benen is dusdanig verminderd dat verzoeker in de stoel valt en zich niet kan opvangen. Opstaan uit een lage stoel is mogelijk indien hij gebruik maakt van een stoel met een elektrisch sta-op systeem. Vanwege de stijfheid en spasticiteit in de benen is het noodzakelijk dat hij tijdens het zitten de benen kan strekken. Voor de toekomst is een optimale ondersteuning van de romp van belang en een preventief kussen voor de zitting. Vanwege problemen met de arm-/ handfunctie is het voor de toekomst noodzakelijk dat verzoeker de stoel met omgevingsbesturing kan bedienen.

Eisen waaraan de voorziening moet voldoen zijn:

- Rugleuning welke goede zijwaartse ondersteuning biedt bij verminderde rompbalans in toekomst.

- Preventief kussen om druk op zitknobbels te voorkomen.

- Bediening welke in toekomst met omgevingsbediening te bedienen is.

Verder blijkt uit de aanvraag dat de stoel moet zijn voorzien van een elektrisch sta-op systeem en een beensteun.

De ergotherapeut en revalidatiearts geven in hun brief van 23 augustus 2018 aan dat een goede beenondersteuning van belang is vanwege de problemen die verzoeker ervaart met het buigen van zijn benen tijdens het zitten. Door de PLS is er minder spiermassa, waardoor verzoeker tijdens het zitten druk ervaart op de zitknobbels met risico op decubitus. Naast de veranderde beenfunctie is er krachtsverlies in de armen en romp, daarnaast heeft het spasme ook invloed op de houding van het bovenlichaam. Dit maakt dat verzoeker tijdens het zitten problemen ervaart met het hanteren van een goede zithouding in een standaard stoel en dat het noodzakelijk is dat hij tijdens het zitten goede ondersteuning van de romp ervaart.

Verzoeker geeft aan dat met name de brief van het CVZ (nu Zorginstituut) van 5 februari 2009 aan het ALS Centrum van belang is en dat deze brief vergoeding van de aangevraagde stoel geheel rechtvaardigt. Hierin wordt onder meer het volgende aangegeven: *"Door het progressieve verloop kan het zijn dat in eerste instantie kan worden volstaan met een stoel die uitsluitend een sta-opfunctie heeft, terwijl na enkele maanden meer aanpassingen nodig zijn. Het CVZ is van mening dat een goede indicatiestelling hier van belang is. Als voorzienbaar is dat binnen korte termijn een stoel met één of meer in de regelgeving genoemde aanpassing noodzakelijk is, moeten indicatiestellers en zorgverzekeraars hier in de uitvoeringspraktijk rekening mee houden.*

Verzoeker geeft aan dat hij momenteel al beginnende zitproblemen ten gevolge van zijn aandoening ervaart en het zitten in de aangevraagde stoel kan voorkomen dat deze problemen verergeren. Verergering van deze problemen kunnen immers leiden tot een toekomstige aanvraag voor een substantieel duurdere stoel (inclusief specifieke polstering, abductiebalk, arthrodese-zitting of pelottes voor zijwaartse steun), aldus verzoeker.

Afwijzing verweerder

Verweerder geeft aan dat een stoel met enkel een sta-opfunctie per 1 januari 2009 niet langer een te verzekeren prestatie is op grond van de Zvw. Verder geeft verweerder aan dat uit de aanvraag wel een zitprobleem moet blijken. Daarnaast moet de aangevraagde stoel één of meer van de aanpassingen bevatten die

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Datum
17 mei 2019

Onze referentie
2019027328

worden genoemd in het Reglement. In geval van verzoeker wordt niet aan deze voorwaarden voldaan. Zo blijkt uit het dossier geen functioneel zitprobleem en wordt in het eisenpakket van de aangevraagde stoel geen specifieke polstering, abductiebalk, arthrodese-zitting of pelottes voor zijwaartse steun genoemd.

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Datum
17 mei 2019

Onze referentie
2019027328

Juridisch kader

Polisvoorwaarden

In artikel B.17 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op hulpmiddelen omschreven met verwijzing naar de Regeling zorgverzekering (Rzv). In het Reglement Hulpmiddelen behorende bij de zorgverzekering zijn nadere voorwaarden gesteld aan het verkrijgen van aangepaste stoelen.

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij en krachtens de Zorgverzekeringswet is bepaald.

Regelgeving (voor zover relevant)

Uit artikel 2.6, onderdeel e, j° artikel 2.12 van de Rzv volgt dat aanspraak op een aan functiebeperkingen aangepaste stoel bestaat als een verzekerde functiebeperkingen heeft, gerelateerd aan het bewegingssysteem, zoals bijvoorbeeld een ernstige balansstoornis of spasticiteit, en als verzekerde niet uitkomt met een stoel die voldoet aan de normale ergonomische eisen. Een aangepaste stoel betreft een stoel die voorzien is van specifieke, aan deze functiebeperkingen aangepaste voorzieningen zoals specifieke polstering, abductiebalk, arthrodese-zitting en/of pelottes voor zijwaartse steun. Een stoel die niet is voorzien van genoemde specifieke aanpassingen komt voor eigen rekening van de verzekerde.

Onder aanpassingen aan een stoel die voldoen aan de normale ergonomische eisen worden onder andere de volgende onderdelen begrepen: neksteun, hoofdsteun, lendesteun, verstelbare rugleuning, zitting, been- en voetsteun, verstelbare armleuning en aanpassingen met betrekking tot zithoogte, zitdiepte en/of zitbreedte. Tot de normale ergonomische eisen waaraan een adequate stoel voldoet, behoort ook een adequate polstering, welke niet te hard of te zacht dient te zijn en welke een goede zitondersteuning biedt.

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

Is het gevraagde een verzekerde prestatie volgens de Zvw?

De aangevraagde stoel betreft een Magnifique 1222. Volgens de offerte van 29 januari 2018 betreft het een fauteuil voorzien van een elektrisch bedienbaar sta-op mechanisme en is de levering conform het ergotherapeutisch rapport van het revalidatiecentrum van 18 januari 2018.

Volgens de website van de leverancier worden alle stoelen op maat gemaakt.¹ Uit het programma van eisen van de gevraagde stoel en de aanvullende informatie van de revalidatiearts en ergotherapeut van 23 augustus 2018 is echter op te maken dat deze stoel niet voorzien is van aan specifieke functiebeperkingen

¹ <https://meubelzorg.nl/sta-op-stoelen/magnifique>, geraadpleegd mei 2019

aangepaste voorzieningen (namelijk specifieke polstering, abductiebalk, arthrodese-zitting en/of pelottes voor zijwaartse steun). Geconcludeerd moet worden dat de gevraagde stoel geen aan functiebeperkingen aangepaste stoel is, zoals bedoeld in de regelgeving.

Zorginstituut Nederland
Zorg II

Datum
17 mei 2019

Onze referentie
2019027328

Heeft de verzekerde een indicatie voor het gevraagde (voldoet de verzekerde aan de voorwaarden voor verstrekking/vergoeding)?

Aan deze vraag hoeft niet meer te worden toegekomen nu de aangevraagde stoel geen aangepaste stoel betreft als bedoeld in de regelgeving en daarom niet kan worden vergoed vanuit de basisverzekering.

Voor de volledigheid merkt het Zorginstituut nog het volgende op.

Door de ergotherapeut is aangegeven dat er voor de toekomst een optimale ondersteuning van de romp van belang is en een preventief kussen voor de zitting, en dat het voor de toekomst noodzakelijk is dat verzoeker de stoel met omgevingsbesturing kan bedienen.

In de eerder genoemde brief van het CVZ is aangegeven dat bij ALS door het progressieve verloop, het kan voorkomen dat in eerste instantie kan worden volstaan met een stoel met uitsluitend sta-opfunctie terwijl waarschijnlijk na enkele maanden meer aanpassingen nodig zijn. Het CVZ gaf in deze brief aan dat een goede indicatiestelling hier van belang is, en als voorzienbaar is dat binnen korte termijn een stoel met één of meer in de regelgeving genoemde aanpassingen noodzakelijk is, dat indicatiestellers en zorgverzekeraars hier in de uitvoeringspraktijk rekening mee moeten houden.

Dit geldt in principe voor alle aandoeningen met een progressief verloop, waarbij de progressie snel (in enkele maanden) plaatsvindt. De aandoening waaraan verzoeker lijdt, PLS, heeft in tegenstelling tot ALS echter een relatief langzaam verloop.

Door de aanvragend ergotherapeut en revalidatiearts is niet duidelijk gemaakt dat het ziektebeeld bij verzoeker snel progressief is, vergelijkbaar met de progressie van ALS. Ook is niet aangegeven welke, wel in de regelgeving opgenomen, voorzieningen zonder meer noodzakelijk zouden zijn in de nabije toekomst.

Advies van het Zorginstituut

De aangevraagde stoel betreft geen aangepaste stoel voorzien van specifieke polstering, abductiebalk, arthrodese-zitting, of pelottes voor zijwaartse steun als bedoeld in de regelgeving. Ook blijkt niet dat verzoeker hier op korte termijn op is aangewezen. Gelet op al het voorgaande raadt het Zorginstituut u aan het verzoek af te wijzen.

Hoogachtend,

